

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVIII. Ostenditur clare per praxin, quomodo in nostra sit manu semper bonam orationem instituere, & aliquem ex eadem fructum capere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

permagni rem illam ponderis esse intelligeret.

*Amor Dei
velit orationem
non facilem.*

Est & aliud, quod ad continuationem huius exercitij, & ad in eo perseverandum ac permanendum non mediocriter adiuuabit, magnopere scilicet erga Deum & spiritualia affici. Sic de se testabatur

Psalm. 97.

Psalm. 47. *Quomodo dilexi legem tuam Domine? Toto die & nocte meditatio mea est: in ea inquam meditanda omnis mea voluptas sita & gaudium. Et meditabar in mandatis tuis qua dilexi.* Si porro & nos Deum ex toto corde diligere, libenter noctu & interdiu de eo meditaremur, atque ita nunquam nobis meditando materia deesset. Quam porro mater de filio, quem tenere diligit, libenter cogitat; quam etiam parum longe petitis mentis discursibus & considerationibus opus habet, ut eiusdem recordatione se oblectet? statim namque ac de illo loquitur, omnia illius intorsum viscera commouentur, & sine vltioribus discursibus ac considerationibus lachrymæ illi ex oculis prorumpunt.

*Amor matris
morum ex-
citatur, & esse
dixit mouet.*

Hinc si apud viduam de coniuge eius defuncto, quem maxime amabat, age reincipias, statim eam illacrymantem & suspirantem videbis. Si itaque tantum potest amor naturalis, (quid dico amor naturalis? imo si etiam lasciuus & uenerius amor ita saepe amantem, ut videmus, absorbere solet, ut is non nisi de re amata cogitare posse videatur) quanto magis ipse supernaturalis erga infinitam illam Dei bonitatem & pulchritudinem amor id facere poterit. Longe namque potentior est gratia, quam aut natura, aut culpa. Si Deus vnicus & omnis thesaurus noster foret, statim versus illum totum animi nostri desiderium & cor raperetur: *ubi enim est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.* Libenter id quisque animo voluit & agit, quod amat, & quo delectatur. Hac de causa de forti muliere ait Spiritus sanctus, *Gustauit & vidit.* Necnon, *Gustate & videte, quoniam suavis est Dominus.* Gustus quippe & delectatio præcedit visum, vilis vero maio-

Mat. 5. 27.

Præm. 11. 18.

Psalm. 32. 9.

Gustus &

visu scilicet.

rem delectationem & amorem intentionem causatur. Hinc etiam S. Thomas, *com. inuanti. 2. 2. q. 180. art. 7. ad 1.* hac de re agens contemplationem amoris esse dicit filiam, quod vnicus fons & origo illius sit amor. Addit insuper, finem illius esse amorem: ex eo enim quod Deum quis amet, ad eum meditandum, cogitandum & contemplandum emouetur; & quo magis perspicit & profundius contemplatur, eo etiam maiori erga ipsum dilectione fertur. Quæ enim ex se bona sunt, si inspiciantur etiam contemplando, nos ad sui amorem inuitant; & quo diutius ea nos & diligentius inspiciamus, hoc etiam ea amamus magis, & maiori ex eorum contemplatione & amore gaudio profundimur.

*Amor contemplationis
mater & finis.*

CAPVT XVIII.

Ostenditur clare per praxin, quomodo in nostra sit manu semper bonam orationem instituere, & aliquem ex eadem fructum capere.

Oratio specialissima & extraordinaria, de qua ante locuti sumus, singulari & particulare quoddam Dei donum est, quod ipse indiscriminatim & passim omnibus non elargitur, sed ei duntaxat cui dare voluerit: at ordinariam ac simplicem orationem mentalem, de qua agendum modo, omnino nemini Dominus derogat. Vnde grauer erant nonnulli, qui ideo se orationem facere non posse, & eidem habenda ineptos esse credunt, quod sublimem & opulentam illam orationem & contemplationem non sunt assecuti; cum tamen alia illa orandi ratio & bona sit, & imprimis fructuosa, & illius adminiculo ad ipsius perfectionis culmen possumus pertinere, atque adeo ipsa, si sublimem & elatam illam nobis Dominus dare vo-

Cap. 4. & seqq.

Orationis donum Deus nulli denegat.

Aa 3 Iucit,

lucit, optima & commodissima ad eandem sit dispositio. De hac ergo oratione in presentiarum dicemus, quomodo videlicet in nostra per Dei gratiam sit potestate, eam semper bene & prout oportet peragere, & aliquem ex eadem fructum colligere, quod profecto maxime cuiusdam consolationis est occasio.

Duobus porro modis facillime ex iis quæ dicta sunt id colligere possumus. Primus est, quia modus orandi, quem B. P. N. nos edocet, in tribus animæ nostræ potentiis tunc exercendis consistit, per memoriam nimirum intellectus oculis obiciendo ac representando punctum vel mysterium, super quo nobis erit oratio instituenda; deinde per intellectum in ipsum punctum penetrandum est, discurrendo, meditando, & ea considerando, quæ ad voluntatem excitandam commodissima videbuntur: statim vero ipsi voluntatis affectus & desideria sequantur oportet. Atque tertium illud esse diximus præcipuum, ac fructum, qui nobis ex oratione capiendus sit. Adeo ut non in dulcedine sensuali, nec in consolationibus, quas interdum sentimus & experimur, sita sit oratio, sed in actibus, quos per animæ nostræ facultates concipimus. Hoc porro facere semper in nostra situm est manu, esto simus & aridissimi & desolatissimi. Etsi enim pumice sim aridior, in mea tamen potestate est, adiuuante Dei gratia, quendam detestationis ac doloris de peccatis actum, necnon alium amoris Dei, alium patientiæ, alium humilitatis, alium desiderij, quo velim contemni & vilipendi, elicere, ut sic Christo Iesu, qui pro me despectus & spretus fuit, me conformem.

Hi actus semper sunt in nostra potestate.

Notandum autem hoc loco est, non ideo quempiam dici posse bonam orationem facere, aut ex ea fructum haurire, quod hosce actus cum sensibili quadam consolatione ac voluptate peragat, neu quod magno eorum quæ agit sensu perfundatur: neque enim in hoc horum ipsorum actuum bonitas

Bona oratio a voluntate non ab appetitu

ac perfectio, uti nec eorumdem meritum consistit. Est autem hoc in primis notandum; quod vulgo permulti in eo satis grauius errare solent, cum contristantur & pusillanimes fiant, quod bonam se orationem facere non putent, eo quod fortasse tantum de peccatis & culpis dolorem, nec tantum erga virtutes affectum & desiderium, quantum quidem vellent, non sentiunt. At sensus hi ab appetitu sensitivo solum proficiuntur; voluntas vero potentia spiritualis est, nec ab illo vilitatis dependet: proinde necesse non est, suos quempiam actus taliter sentire; sed satis est, ut sua id voluntate velit.

Vnde Theologi & sancti Patres, dum de contritione ac dolore de peccatis loquuntur, poenitentes hoc pacto consolari solent, ideo, dum peccati mortalis grauitatem ad animum reuocant, contristantes, quod in lachrymas toti nequeant resolui, & sensibilem illum dolorem in se non sentiant; nam ipsi quidem sua vellent viscera præ dolore dirumpi. Docentque veram contritionem ac dolorem de peccatis non tam in appetitu sensitivo, quam in sola voluntate consistere. Ideo te poeniteat ac pigeat peccasse, quod peccando offenderis Deum, qui pro omnibus & super omnia amare dignus est. Hæc namque vera est contritio. Illum vero alium sensum, si quando eum Dominus dare dignatus fuerit, cum magna gratiarum actione admitte; si minus, graue id tibi non videatur, quia tale quid a te Deus non exigit. Certum namque est, id illum à nobis non petiturum, quod in nostra non est manu. Sensus porro ille, quem habere velles, sensibilis quadam consolatio ac deuotio est, quæ in nostra facultate sita non est. Aliud proinde à nobis Deus Optimus Maximus nõ efflagitat, quam quod in nostra est potestate, dolorem inquam quendam voluntatis, qui ab nulla harum rerum dependet.

Idem

Idem quoque est de actibus amoris erga Deum dicendum; vt Deum scilicet ex tota voluntate nostra super omnia creata diligamus; quia ille amor & fortis & appetitiuus est, & quem a nobis exigit Deus: at alius non nisi tener amor est, nec in nostra manu consistens. Idem & de aliarum virtutum actibus, nec non omnibus bonis propositis, quæ concipimus, censendum est.

Sola voluntate sine delectatione ad peccatum mortale sufficit. Ergo & ad meritum.

Altu desolati hereticus super plus meretur.

In Menis. Item. c. 3.

Rei huius veritas è contrario longe fiet manifestior: certum namque est, eum qui sola voluntate peccatum mortale cupit committere, & in ipsum consentit, etsi alioquin nullo alio erga ipsum sensu feratur, nec delectationem ex eo vllam percipiat, mortaliter peccaturum, & infernaliter propter hoc supplicia promeriturum; sic contra, vbi bonum tantum vult, esto nullam aliam ex eo delectationem ac sensum habeat, Deo placiturum, ac cœlestem gloriam promeriturum; præsertim cum ad præmiandum sit Deus quam ad castigandum paratur.

Quin imo non raro fit, vt id genus actus, quando ita aride sine vlllo gustu ac sensibili consolatione fiunt, magis sint meritorij, Deoque gratiores; quod tunc & puriores sint, & fortiores & durabiliore, & plus homo tunc de proprio in eos conferat, quam dum deuotionem sensibilem experitur. Quocirca id etiam solidioris virtutis, & voluntatis in Dei seruitio firmatoris signum est. Qui enim tales sine vllis adminiculis, sine vlllo delectationis sensu ac consolatione spiritali actus peragat, quid faceret, si his suppetiis suffulciretur?

Quare scite Reuerendus Magister ac Dominus Ioannes Auila sic ait: alius ille, ceu infans lactens inter brachia quodammodo adhuc gestatur; hic vero instar prouectioris; suis met nititur & incedit pedibus.

Blosius vero eos qui huiusmodi sunt,

is famulis assimilat, qui suis sumptibus ac dispendiis alicui Domino famulantur. Permagni vero interest, vt hoc modo orationem obire assuescimus: plerique enim mortalium magnam vt plurimum in oratione ariditatem sentiunt, alia vero illæ consolationes & gustus non nisi extra ordinem homini adueniunt.

Plerisque in oratione aridi.

Quemadmodum ij qui per altum mare retriremi vehuntur, quando iam ventus deficit, ipso remorum impetu propelluntur; Pari modo qui se in oratione exercere student, si quando prospere illustrationum & blanditiarum Domini vento destituuntur, potentiarum suarum, à Spiritu sancti gratia impulsarum, remis progrediantur oportet, etsi alioquin ea tam copiosa non sit, nec abundans.

Consolatione deficiente potentia animæ uiendum.

Secundo, possumus huc & alia via peruenire: Oratio enim (vti diximus) non tam finis est, quam medium, tum ad in spiritu proficiendum, tum ad passionem & prauos habitus nostros edomandos vsurpandum, vt via penitus complanata, & impedimentis obstaculisque submotis totos nos Deo dedecimus. Quando ab oculis animæ Pauli Apostoli squamæ & albumina, partim per lucem illam cœlestem, partim per vocem illam diuinam, *Ego sum Iesus, quem tu persequeris*; ceciderunt, quam mutatus subito, conuictus, resolutus, & ad voluntatem Dei faciendam flexilis redditus est, dicens, *Domine quid me vis facere?* Hic bonæ scilicet orationis fructus est.

Cap. 14.

Oratio est medium ad perfectionem.

Act. 9. 4.

Dicebamus quoque satis nobis esse non debere, quod generalia quædam ex oratione proposita ac desideria eliciamus, sed sigillatim ad id esse descendendum, quo maxime indigemus; adhuc animus nos preparare & omnimodis eomunire debere, ad occasiones quæ per diem occurrere possunt ac solent, bene excipiendas, & ad in omnibus cum ædificatione aliorum procedendum. Hoc porro, vt ad propositum nostrum id applicemus, semper

Cap. 16.

Ad specialia descendendū & occasiones præmeditanda.

*Quisq; ora-
tionem ad id
referat quo
maxime in-
duget.*

semper, per Dei gratiam, in nostra manu-
situm est; semper quippe in id oculos a-
nimumque intendere possumus, quod
ante omnia & maxime nobis necessarium
est. Hic ergo in humilitatem, ille in
patientiam, alius in obedientiam, alius
denique in mortificationem ac resigna-
tionem sui, oculos coniciet; & eorum
quisque ab oratione valde humilis, val-
de resignatus & indifferens, ac mortifi-
candi cupidissimus surgere contendat;
atque adeo id imprimis semper ex
oratione colligere studeat, ut illo dicbe-
ne & cum ædificatione proximi viuat,
pro suo statu quisque & vocatione. Quod
si feceris, bonam vtilemque sane ora-
tionem habueris, & meliorem haud du-
bie, quam si multis in eadem lachry-
mis & consolationibus sensibilibus per-
fusus fuisses.

*Talis oratio
erit fructuo-
sissima.*

Hoc si quis faciat, nullam dolendi
contristandique causam habet, eo quod
multos discursus & considerationes non
habeat, aut aliis piis sensibus & deuotio-
nibus non reficiatur: neque enim in eo
orationis vis & perfectio consistit, sed in
illo, de quo ante sumus locuti. Iplas
quoque distractiones, & omnes, quæ
inuitos nos importune inter orandum
inquietare solent, cogitationes, parui
faciat oportet (de quo tamen ordinarie
conqueri solemus.) Vbi ergo eas aduer-
tis, & ad teipsum reflectis, in id statim
oculos & manum conice, quod tibi ne-
cessarium esse comperies, nec non in fru-
ctum quem te oportet ex oratione colli-
gere: atque hoc pacto refarcies & com-
pensabis tempus, quod per alienarum re-
rum cogitationem inutiliter tibi effluxit;
deque dæmone, qui per impertinentes
illas suggestiones & cogitationes oran-
tem te ira distrahere conatus est, aliqua-
lem vindictam sumes.

*Distractionū
salutaria quo
pacto refarc-
iendo.*

Est hoc perutile sane orationem bene
facere volenti monitum. Quemadmo-
dum is, qui cum aliis itineri se dedit, si
quando in via aliquantisper dormiuit, &
focij cum multum antegressi sunt, iam

expergefactus, ira festinat, ut eos attin-
gat, & vno horæ quadrante tantum iti-
neris conficit, quantum fortasse hora
tota fecisset, si non dormisset. Simili
modo tu, quando post distractionem
diuturnam ad teipsum redis, vltimo
horæ quadrante ita sedulo & nauiter
negotium tuum agere debes, ut vel eo
facias quod hora integra fecisses, si at-
tentior fuisses. Teipsum ergo tunc, ref-
que tuas examina, & dicito, Quidnam
erat quod ex oratione colligere volebam?
quem ex ea fructum decreueram capere?
An humilitatem, indifferentiam, resi-
gnationem, an denique quandam cum
Deo conformationem? Hunc sane ni-
hilominus ex ea colligam, etsi frenden-
te & inuito diabolo? Cum vero toto o-
rationis tempore nec quidquam boni e-
gisse, nec eum quem prætendebas, ex
ea fructum cepisse tibi videberis, in ipso
saltem eius examine (de quo postea lo-
quemur) id facias oportet, & sic quic-
quid in oratione peccatum est refarcies,
ac supplebis, & semper aliquem ex ea
fructum colliges.

CAPVT XIX.

*Facilia aliquot suggeruntur media
& modi, quibus adiutus homo bo-
nam vtilemque orationem
instituet.*

SUNT & alij modi iique admodum faci-
les, qui magno nobis ad orationem
bene instituendam vsui erunt; & quibus
simul etiam liquido patebit, quomodo
semper in nostra potestate sit, bonam
fructuosamque orationem facere, nec
non orationem mentalem omnibus
conuenire, atque adeo nullum omni-
no esse, qui eam non queat institue-
re.

1. Quantum ad primum, mire pro-
fecto huc facit, quod vitæ spiritualis ma-
gistri quoad hoc commentent. Suggest-
runt